

ТРЕНІНГ ЯК ЗАСІБ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ВИХОВАННЯ КУЛЬТУРИ ГЕНДЕРНИХ ВІДНОСИН У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Ільїна О.О.

викладач кафедри педагогіки, психології початкової освіти

та освітнього менеджменту

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

Сучасне суспільство характеризується інтенсивним розвитком науки, техніки і технологій. Фахівець у своїй професійній діяльності все частіше стикається з необхідністю освоювати нові технології. Це вимагає від нього мобільності, гнучкості, відкритості до нового, здатності до активної діяльності з самовдосконалення, умінь вирішувати професійні завдання в спільну діяльність з колегами і фахівцями суміжного профілю, що дозволить бути конкурентоспроможним на сучасному ринку праці. Перехід на багаторівневу систему підготовки є основою модернізації освіти України, в зв'язку з чим, актуальною стає проблема забезпечення відповідної підготовки фахівця, який характеризується такими якостями як освіченість, моральність, підприємливість, здатність самостійно приймати рішення, схильність до співпраці, мобільність, конструктивність, готовність до міжкультурної взаємодії, відповідальність за результати своєї діяльності.

Багато сучасних дослідників в системі освіти зайняті розробкою проблем вдосконалення освітнього процесу, спрямованого на активізацію суб'єкта навчання, збільшення частки його самостійності в оволодінні професійною діяльністю. Одним з ефективних напрямків такої практико-орієнтованої підготовки є використання тренінгів в освітньому процесі.

Науковці Г. Ковальчук, Н. Бутенко, М. Артюшина під навчальними тренінгами розуміють запланований процес модифікації знань, поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду, з тим, щоб досягти ефективного виконання в певному виді діяльності [5].

До проблеми тренінгу зверталися ще в 30-ті роки двадцятого століття. Так, К. Левін прийшов до висновку, що більшість ефективних змін в установках особистості відбувається в груповому контексті і стверджував, що для того, щоб виявити і змінити свої неадаптовані установки і виробити нові форми поведінки, люди повинні вчитися бачити себе такими, якими їх бачать інші [2].

У педагогічних дослідженнях не приділяється достатньої уваги проблемі формування готовності майбутніх учителів початкових класів до виховання культури гендерних відносин у молодших школярів через комплекс тренінгових вправ. Тренінгові вправи, в нашому розумінні, це способи розвитку особистісних якостей, допомога засвоїти, пережити новий досвід, зміна первісної позиції того, хто навчається і наявність постійного зворотного зв'язку протягом усього тренінгу.

У педагогічному процесі ефективному формуванню готовності майбутніх учителів початкових класів до виховання культури гендерних відносин у молодших школярів сприяє тренінгове навчання, орієнтоване на освоєння учасниками комунікативних, гностичних, організаторських, конструктивних, проєктувальних і інших умінь, оскільки кожен учасник виступає в ролі індивіда, особистості, суб'єкта діяльності тощо.

Педагогічний тренінг має особливість, що сприяє інтенсифікації навчання, що створює передумови для змагання, саморозвитку, взаємонавчання студентів.

Організація тренінгового навчання передбачає активну участь у виконанні тренінгових вправ і носить ігровий характер, з імітацією професійних ситуацій, на прикладі яких можливо продемонструвати різні форми поведінки (позитивні або негативні), а освітня спрямованість тренінгів передбачає передачу і засвоєння нового досвіду.

З точки зору змісту завдань, розв'язуваних засобами тренінгів, широкий і різноманітний, і, отже, різноманітні і самі форми тренінгу. Безліч цих форм можна розділити на два великі класи: а) орієнтовані на розвиток спеціальних умінь (вміння вести дискусію, діалог) і б) націлені на поглиблення досвіду аналізу ситуацій спілкування (підвищення адекватності аналізу себе, партнера по спілкуванню, груповий ситуації в цілому) [3].

В ході апробації було виявлено, що в практичному аспекті проведення тренінгів з формування готовності майбутніх учителів початкових класів до виховання культури гендерних відносин у молодших школярів дає різні можливості для розвитку майбутнього фахівця:

- ефективне використання міждисциплінарних знань при вирішенні проблем і завдань професійної сфери;
- значна мотиваційна напруга в ході тренінгу;
- прищеплення і закріплення в учасників тренінгу необхідних професійно-особистісних якостей, які є основними елементами, складовими їх професійної компетентності;
- моделювання різних складних ситуацій професійної діяльності, формування конкретних навичок з виховання культури гендерних відносин;
- виконання різних професійні дій і вирішення різноманітних завдань;

- вироблення уявлень і навичок поведінки в різних ситуаціях, які часто виникають у практиці професійної діяльності;

- критична оцінка майбутніми фахівцями моделей поведінки, що реалізуються в процесі професійної взаємодії з різними суб'єктами;

- розвиток різних прийомів міжособистісної комунікації;

- вироблення навичок правильної і швидкої оцінки ситуації для правильного прийняття рішення, індивідуального або групового, і побудови ефективної системи групової взаємодії при прийнятті рішень;

- актуалізація здібностей до навчання та саморозвитку тощо

Ефективністю тренінгу є наявність оперативного зворотного зв'язку: отримана інформація негайно співвідноситься з діяльністю і поведінкою, на основі чого усвідомлюються переваги і недоліки наявних у майбутніх учителів початкових класів навичок, умінь і способів вирішення проблем виховання гендерної культури у молодших школярів. Інтегрованість отриманих в результаті тренінгу знань з уміннями, навичками, установками і ставленням, а також збагачений досвід їх перенесення в реальний професійний контекст практично повністю співвідносяться з компонентами поняття «компетентність». Тому саме тренінг є незамінною технологією формування і розвитку компонентів професійної компетентності, в нашому випадку гендерної компетентності майбутніх вчителів початкових класів.

Отже на сьогоднішній день тренінг, як метод навчання визнаний найбільш ефективним і по засвоюваності матеріалу, і по тій внутрішній роботі, яка ведеться кожним учасником тренінгу та групою в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондарєва Л. І. Методичні аспекти розробки та проведення навчального тренінгу студентів у вищій професійній школі / Л.І.Бондарєва // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2005. – № 6. – С. 48–58.
2. Левін К. Закон і експеримент в психології / К. Левін // Психологічний журнал. - 2001. - № 2. - С.101–118; № 3. - С.116–127.
3. Мельничук І. М. Цільові аспекти використання тренінгів / І.М. Мельничук // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи : зб. наук.праць Уманського держ. пед. ун-ту ім. П. Тичини.– Умань: УДПУ ім. П. Тичини, 2007. – Вип. 19. – С. 185–192.
4. Мороз Л. І. Тренінгові технології навчання студентів у ВНЗ / Л.І. Мороз, С.І. Яковенко та ін. – К., 2004. – 202 с.
5. Тренінгові технології навчання з економічних дисциплін: [навч.посіб.] / Г.О. Ковальчук, Н. Ю. Бутенко, М. В. Артюшина та та ін. – К. : КНЕУ, 2006. – 320 с